

MDLIĆ (48) *vb impf*

mdlić (45), **mglić** (3) *GlabGad*.

praes 1 sg mdlę (1). ◇ *3 sg* mdli (34). ◇ *3 pl* mdlą (8). ◇ *praet 3 sg f* mdliła (2). ◇ *3 pl subst* mdliły (1). ◇ *imp 2 sg* mdli (1). ◇ *part praes act* mdląc (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

Powodować słabnięcie, utratę sił [w tym: kogo, co (46)] (48) :

a. *Ze względu na zdrowie i siły fizyczne; debilitare* Mącz, Modrz, Cn; *enervare, frangere* Modrz, Cn; *afficere* Mącz; *debilem a. infirmum facere, infirmare, infringere, ad languorem dare* Cn (37) : *ForCnR D2v*; A zbyt ciepło mdląc matkę y płód w żywocie lenieie. *FalZioł V 18a, V 61v, 64, 69v, 83; Mącz 78d, 114c*; Ale wždy częścicy pracować: ábowiemci gnuńność ciała mdli *SienLek 10*; Abowiem mocne á Zamorŕkie lekarstwa/ człowieka bárzo mdlą/ á żołądek obrażaią. *SienLek 37, 14, 97v, 139*; Co częstokroć widamy w ludzioch od łzcześcia wyniesionych: między ktoremi iedny możność tak ípráwuie/ íz sobą niewładną/ drugie gniew mdli *ModrzBaz 67, 45; Oczko 27v*.

mdlić czym (1): Młode á buyne ciała/ częstym y powtorzonym poŕtem mdliła. *SkarŻyw 142*.

W charakterystycznych połączeniach: mdlić ciało (3), człowieka (7), matkę, moc, płód, przyrodzenie, siły (2); mdlić postem.

W przen (1) : Swiadomia [= sumienia] íwego niemdli. *BielŻyw 37*.

α. *Powodować złe funkcjonowanie, niewydolność (o organach i zmysłach) (18)* : Kamień [...] żołądek mdli y wraczenie przywodzi *FalZioł II 11b*; Takieŕz [bańki] naprzeciw ofzaleni, łą doŕwiadczone/ iedno telko pamieć mdlą. *FalZioł V 60v*; pokarm złý á bezmiernie pożywany [...] nie telko złą krew mnoży/ ale żywot kazi y członki mdli. *FalZioł V 63v, †3d, I 5d, 7d, 8c, 27d (15)*.

W przeciwstawieniach: »mdleć ... naprawiać, posilać« (2) : Bowiem zielona farba [...] frzednie wzrok poruŕza, przeto go nie mgli ale naprawia. *GlabGad B7*; í/ ktorzi íię rozmáitemi pokármy y napoymi obciázaią/ więcey mdlą niżli poŕilaią moc żołądkowę *ModrzBaz 45*.

W charakterystycznych połączeniach: bańki mdlą(-i) (2), czosnek, kamień, ocet, pokarm, ziele (pożywanie ziela) (2); mdlić członek (członki) (2), głowę, moc żołądkowę, pamieć, wzrok (8), żołądek (2), żyły (3).

Szereg: »mdlić a psować« (1): Maŕthyka ma być kniey [scamoneí] przyładzona dla iadu iey/ abowiem żołądek y żyły mdli á pŕuie. *FalZioł III 5b*.

β. *Powodować utratę przytomności, stan podobny do śmierci (1)* : [Ze spisu rzeczy:] Riby w łtawie mdli, *Liŕt. 146*. [Cf I 146c: ryba która onego zakuŕi liŕcia albo náfienia/ każda zemdlawízi na wierzch wody wypłynie/ wciekhać niebédzie mogła.] *FalZioł *5a*.

b. *Ze względu na stan psychiczny: powodować silne wzruszenie (1)* : A vrodá iey/ wielce ferce iego mdliła / ílz nic írogo do niey przemowić dłuŕo nie mógl. *SkarŻyw 151*.

c. *Ze względu na intensywność (10)* :

α. *O zjawiskach fizycznych (2)* : gdy tam [w uŕciech] czo ciepłego wnidzie mało czuie gdyż łamo íeŕt ciepleyŕze, y owŕzem mgli ciepło rzeczy przyięty. *GlabGad G5v*.

Szereg: »mglić i zatłumiać« (1): íz ciepło przyrodzone z wnątrza wychodząc gdy tak vŕta będą zatworzone, tedy gorączoć oney karmiey mgli y zatłumia *GlabGad G5v*.

β. O chorobach: łagodzić, powodować wyleczenie (7) : Gdy korzeń w winie będzie wwarzony/ á to wino pithe/ boleć wątrobną/ y wkąźenie wężowe mdli á prawie trawi. *FalZioł* I 68d, I 82a, II 10c, V 27, 83v.

W charakterystycznych połączeniach: mdlić boleść wątrobną, gorączkę, jad (2), kolikę, ukąźenie wężowe, zimnice, żółtą niemoe.

Szeregi: »ucinać i mdlić« (1): Też miętka kamienna z winem pita iad vcina y mdli *FalZioł* I 24b.

»uśmierzać i mdlić« (1): Też fok lam te^{go} ziela iad niedzwiadkow vfmierza y mdli. *FalZioł* I 145b.

γ. O uczuciach (1) : Tua profectio spem meam debilitat, Twoye odyechanie moyę nądzieyę mdli/ umnieyła y niłczy. *Mącz* 407c.

Synonimy: osłabiać, wętlić.

Formacje współrdzenne cf MDLEĆ.

Cf MDLONY

AŻ.